

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
yādavābhyudayē mahākāvye

॥ aṣṭādaśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ aṣṭādaśaḥ sargaḥ ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

athātmacintānucarēṇa yāsyan

vihaṅgarājēna vibhuḥ puriṃ svām |

uvāca patnīṃ daśanāṃśulakṣyāt

vamannivānandamamāntamantaḥ ॥ 18.1 ॥

satyē samīkṣasva vipārijātāṃ

vṛttēna hīnāmiva vēdavidyām |

niśāmiva prōṣitaśītabhānuṃ

nārīmanāthāmiva nākalakṣmīm ॥ 18.2 ॥

ālambitā namramukhī bhavatyā

hastēna raktāṅgulipallavēna |

vadānyavṛkṣasya vibhāti śākhā

vaktuṃ vayasyēva rahaḥ pravṛttā ॥ 18.3 ॥

suparṇavēgānilaviprakīrṇaiḥ

suradrumairantaritaḥ sumēruḥ |

ālakṣyatē kālavaśēna bhūyaḥ

prarūḍhalūnairiva pakṣajālaiḥ ॥ 18.4 ॥

nisargakalyāṇatayā pratītaṃ

sarvōttaraṃ tattvamivaikamādyam |

amum priyē nūnamatandritāni
jyōtīṃṣi bhaktyā pariyāntyajasram || 18.5 ||

vitānavān vyōmatalēna mēruḥ
tārāgaṇairāhitamauktikēna |
niviśya madhyēkṣitibhadrapīṭhaṃ
gaṅgōdakairādriyatē'bhiṣēkam || 18.6 ||

sahasrabhānupramukhaiḥ samantāt
jyōtirgaṇairasya vighūrṇamānaiḥ |
mahībhṛtāmagrasarasya manyē
nīrājanaṃ viśvasṛjā prayuktam || 18.7 ||

prakhyātadhāmnāmapi dikpatīnāṃ
prāsādavāsādaramākṣipantaḥ |
adhyāsītā yōgibhirasya nityaṃ
rājantyamī ratnaguhāviśēśāḥ || 18.8 ||

parisphurantyāḥ kṣitipadmamadhyē
pārśvēṣu hēmācalakarṇikāyāḥ |
paśya priyē ratnaviśēśacitrāṃ
kṛṣōnnatāṃ kēsaraśailapaṅktim || 18.9 ||

valīvibhaṅgairiva varṣabhēdaiḥ
tribhīrvibhaktāṃ tridaśānubhāvyaīḥ |
saṃdṛśyatē sāgaramēkhalāyāḥ
sumadhyamē madhyamidaṃ dharanyāḥ || 18.10 ||

abhañjanīyaṃ prathimānamāptāṃ
sthānēṣvarairākalitāmahāryaiḥ |

carācarāṇāṃ prabhavēna dhāryāṃ
cakrākṛtiṃ paśya samudranēmim || 18.11 ||

vikalpitāni tridivēna bhūmau
varṣāṇi divyāni vilōkayēthāḥ |
dvandvairiha dvandvaviṣādamuktaiḥ
nirviśyatē yauvanamēkarūpam || 18.12 ||

ilāvṛtāntāṃ niśadhādavācīṃ
vilaṅghya hr̥dyāṃ harivarṣasīmām |
khagēśvaraḥ saṃśritahēmakūṭaṃ
ninīṣatē kimpuruṣāspadaṃ naḥ || 18.13 ||

vapuḥ śubhaṃ vājimukhāṅganānām
vaktraṃ ca yuñjanniha kinnarīṅām |
strīratnasamśrṣṭividhau vidhiścēt
tryakṣaḥ kathaṃ pañcaśarasya jētā || 18.14 ||

didṛkṣamāṅsya mamaiṣa dēśān
savyāpasavyēna gatikramēṇa |
amōghavr̥ttirgaganē garutmān
vicēṣtatē cittamiva dvitīyam || 18.15 ||

nipatya cōtpatya ca laṅghayantī
nimnōnnatān varṣavibhāgadēśān |
chāyā samēna svapathēna yāntaṃ
tarasvinaṃ tārksyamivātīṣētē || 18.16 ||

mahīyasō vēgavaśēna madhyē
sīmantayannēṣa śaratpayōdān |

yadṛcchayā sambhṛtacāmaraśrīḥ
 saṁdṛśyatē dēvi tavaupavāhyaḥ || 18.17 ||

viyatpayōdhiṁ taratāṁ viśālaṁ
 vimānadīptēna garutmatā naḥ |
 iyaṁ puraḥ śailavanōpapannā
 viśvambharā bhāti vilōmagēva || 18.18 ||

śaradghanastōma ivōpasīdan
 saṁdṛśyatē kinnaranāthaśailaḥ |
 sandhyāvihāracyutasamhatātmā
 śambhōrivōddhūlanabhasmarāśiḥ || 18.19 ||

sudhāyamānāṁ dhanadasya saudhē
 svābhāvikīmasya girērabhikhyām |
 paryākulairviṣṇupadītaraṅgaiḥ
 āmrēḍayantīva harāṭṭahāsāḥ || 18.20 ||

amuṣya dīptōnnatadantabhūmnō
 nakṣatramālārcitatuṅgamaulēḥ |
 pādēṣu bhānti sphaṭikāḥ prabhūtāḥ
 nākadvipasyēva nakhēndubimbāḥ || 18.21 ||

udagravajravraṇakarkaśānāṁ
 paryāptasārēṇa bhujārgalānām |
 anēna vikhyāpitavikramaṁ tat
 rakṣaḥ purā rāmaśaravyamāsīt || 18.22 ||

ayaṁ vanaiḥ śyāmanitambabhāgō
 gauraḥ svayaṁ gairikasambhṛtaśrīḥ |

valāhakagrāhyaguṇāntarīyaṃ
madāruṇaṃ vyañjayatē madāryam || 18.23 ||

asmin dhanādhiśvararājadhānyām
ākarṇitaṃ haimavatīsakhēna |
tvatkīrtyupaghnaṃ śṛṇu kinnarīṇām
gṛhē gṛhē kinnarakaṇṭhi gītam || 18.24 ||

niśamya divyadrumasambhavānām
nūnaṃ ravaṃ nūpuramañjarīṇām |
uḍḍīyamānāḥ pratiyāntyamī tvām
mañjusvarāḥ mānasahaṃsadārāḥ || 18.25 ||

itō hiraṇya pramukhaiḥ prabhuktā
śōṇādhare śōṇitarājadhānī |
ādau samutkhātapunarnikhātaiḥ
kailāsaśṛṅgairiva bhāti saudhaiḥ || 18.26 ||

mṛdaṅganādēna mṛgāṅkamauliṃ
prasādayan pālayatīha daityān |
balērapatyam balinām vijētā
bāṇāsurō bāhusahasraśālī || 18.27 ||

rāmāstrarandhrōditahaṃsayūthaṃ
krauñcaṃ giriṃ lakṣaya dūralakṣyam |
pītāṃ punaḥ śrōtrapathēna kālē
bhāgīrathīṃ jahnumivōdvamantam || 18.28 ||

amuṣya dūrādasitākṣi dṛṣṭiṃ
divyē girau dātumihārhasi tvam |

marudgaṇēna hyamunōnnatēna
svāhārasambhūtiramanti sindhuḥ || 18.29 ||

vilagnadaityēśvaraśōṇitānām
vaikuṇṭhakēyūrajuṣām maṇinām |
ayatnaśāṇōpalatāmapuṣyan
ārdrāḥ sudhābindubhirasya kūṭāḥ || 18.30 ||

lakṣmīsudhāsañjananāya tūrṇam
vimathnatā vēgamanēna dattam |
āvartabhēdairadhunā'pyagādhaiḥ
arthāpayantyambunidhērmahaughāḥ || 18.31 ||

amōghabāṇasya munēraśōṣyē
phēnāyamānāni yaśaḥpayōdhau |
gatāgatairhaṃsakulānyamūni
chāyāpatham sañjanayantyapūrvam || 18.32 ||

dhṛtikṣamam dēvi surasravantyāḥ
siddhāśritam śambhumiva dvitīyam |
pariṣkṛtiṃ bhāratavarṣasīmnaḥ
prāptā vyaṃ parvatasārvabhaumam || 18.33 ||

anupraviṣṭam girijāsakhībhiḥ
paryantasamstambhitabhūtavargam |
adūrataścaitrarathātprabhūtam
vaihārikaṃ paśya vanam purārēḥ || 18.34 ||

abhaṅgurairāhatayōranaṅgaḥ
śṛṅgāradigdhairiha citrapuṅkhaiḥ |

abhinnamanyōnyalayādakārṣīt

dēhaṃ dvayōrardhasamīkṣyabhēdam || 18.35 ||

divā mahānīlamayūkhajālaiḥ

naktaṃ prakāśēna mahauṣadhīnām |

paśyantyaamuṣmin parivṛttiśūnyaṃ

kālaṃ sadā karburamāditēyāḥ || 18.36 ||

aluptamēghadyutirindranīlaiḥ

vajrairasau nityataṭitprakāśaḥ |

pravṛttaṅgāstanitō dadhāti

prāvṛdguṇān prīṇitanīlakaṅṭhaḥ || 18.37 ||

amuṣya mūrdhanyupapatya nimnaiḥ

caturdiśaṃ viṣṇupadī prayāti |

caturbhirunmīlitarāśibhēdā

vēdhōmukhairvēdamayīva vidyā || 18.38 ||

saritsahasrairabhigamyamānā

śilōccayairantaritā dadhāti |

pravālamuktāprabhṛtēḥ prasūtiḥ

patnī payōdhēriyamānurūpyam || 18.39 ||

trayīmiva kṣālitaviśvapaṅkāṃ

trailōkyalakṣmyā iva sattvaśuddhim |

tapōdhanāḥ sarva imāṃ bhajantē

dharmasya niśrēṇimiva prabhūtām || 18.40 ||

prakhyātagōtraprabhavē'pi nityaṃ

parigrahē bhūyasi vartamānē |

tvayaiva mām vētti kalatravantam
nātham nadīnāmanayaiva lōkaḥ || 18.41 ||

patadgrahē tiṣṭhati rukmaśailē
dharmadravairātmabhuvā'rcyamānaḥ |
asyāḥ prasūtiḥ paramasya puṁsaḥ
pādō nabhaḥ sāgarapāradṛśvā || 18.42 ||

tribhistrilōkīmanaghaiḥ svapūraiḥ
tārāgaṇāmreḍitaśīkaraughaiḥ |
vimārjayantī vṛjināt punītē
viṣṇōriyam vikramavaijayantī || 18.43 ||

abhugnabhāgāntaritaiḥ payōbhiḥ
sambhidyamānairiyamantarēṣu |
nāgēndramūrdhanyupayāti śōbhām
nakṣatramālēva gajēndrakumbhē || 18.44 ||

srōtōbhirsyāḥ paripūryamāṇaḥ
sudhāmayaḥ sindhumivādadhānaiḥ |
apām patirnityamabindhanēna
jvālāvatā nūnamasōṣitō'bhūt || 18.45 ||

bhagīrathaprārthita siddhimēnām
pṛthakpravāhām pṛthivīm punānām |
bhasmīkṛtānām sagarātmajānām
prāhuḥ sudhām prāpitadēvabhāvām || 18.46 ||

sthānānurūpaḥ prasṛtaiḥ pravāhaiḥ
mahadbhirēṣā madhurāvadātaiḥ |

prālēyaśailāt prathitānubhāvā
pravartatē vāgiva vaśyavācaḥ || 18.47 ||

udīritāstārksyajavānilēna
tvannūpurānnūnamadhītanādāḥ |
bhavantyamī svāgatavādinastē
bhāgīrathīsaikatarājahamaṣāḥ || 18.48 ||

pradīyatē sundari dūrakṛṣṭaiḥ
divyēna tē śēkharasaurabhēṇa |
mayūrapīñchātapavāraṇaśrīḥ
mandākinīhēmasarōjabhṛṅgaiḥ || 18.49 ||

vahannasau kāñcanapadmarēṇūn
vyōmāpagāvīcivihāraśīlah |
viluptatrāṅkuramānanē tē
svēdōdgamaḥ na kṣamatē samīraḥ || 18.50 ||

asyāḥ samīrairapanītagandhā -
nyalaktakairāṅkitasaikatāni |
svairōpabhōgaḥ surasundarīṇām
vivṛṇvatē tīralatāgrhāṇi || 18.51 ||

rahastvadāślēṣarasōtsukasya
tvadēkadṛṣṭērapī viśvadṛṣṭēḥ |
viyannadī lōcanayōrasau mē
vihanti lakṣyāntarapakṣapātam || 18.52 ||

divyaḥ badaryāśramamētadantē
dēvaiḥ stutaḥ dakṣiṇataḥ pratīyāḥ |

niḥśrēyasaṃ darśayatīva vṛtṭyā
nārāyaṇō yatra narēṇa sārḍham || 18.53 ||

nivṛttarāgaiḥ paricaryamāṇō
nāthaḥ svayaṃ nākanikētanānām |
anyairananyairanupālanīyaṃ
dharmam niḥśrēyasaṃ darśayatīva śuddham || 18.54 ||

tṛṭiyavarṇaprabhavē nijāṅgē
strīratnamutpādya vihārayōgī |
ihātmasammōhanalālasānām
apatrapāmapsarasāmakārṣīt || 18.55 ||

anyacca dūrādanaghaṃ tadīyaṃ
prāgdakṣiṇam bhāti tapōvanāgryam |
bhajanti yasmin padayōramuṣya
nyāsam śubham niścītayōgalakṣyāḥ || 18.56 ||

atra sthitaṃ śrāntijuṣāṃ munīnām
chāyālakṣṇājīnapallavēna |
vairōcanērdānajalāvasēkāt
vardhiṣṇunā vāmanapādapēna || 18.57 ||

imāni ca prēyasi tāpasānām
ēkāntahṛdyāni tapōvanāni |
ihaikapādasthitimētadīyaṃ
dharmō yugē dhārayatīva turyē || 18.58 ||

tamō nigīrṇam sakṛdēva puṃsām
āsīdatāmāśramahavyavāhāḥ |

ihauśadhādīni havīṃṣi bhuktvā
dhūmōpalakṣyaṃ dhruvamudvamanti || 18.59 ||

nijāśramēbhyaḥ pratinirjihānā
dūrādamī darśitapūrṇakumbhāḥ |
satyāśiṣaḥ samprati sādhuvākyaīḥ
abhyarcayantyāhitavahnayastvām || 18.60 ||

samīpavṛkṣēṣviha baddhanīḍāḥ
śikṣōpapannāṃ śrutimudgṛṇantaḥ |
śakuntayaḥ sōṇamukhā bhajantē
sabrahmacaryaṃ saha tīkṣṇadhībhiḥ || 18.61 ||

dharmasya sambhūtirivāgratastē
sāndīpinērāśramabhūmirēṣā |
adhītinō yatra mama trivēdyām
antaḥ sthirālōka ivāntarātmā || 18.62 ||

samagraratnaughamivābdhitōyaṃ
tārāgaṇairāptamivāntarikṣam |
viśaṅkaṭaṃ vindhyahimādrimadhyam
puṇyam priyē bhūṣitamētadāryaiḥ || 18.63 ||

pitṛkriyānirvṛtajāmadagnyaṃ
kṣiptainasāṃ kṣētramidaṃ kurūṇām |
samēyuṣāṃ samyugadīkṣayaitat
dēhatyajāṃ dakṣiṇatō na panthāḥ || 18.64 ||

savyē bhavatyāḥ sarayūsamētā
ramyēyamābhāti purī raghūṇām |

dayāvīpākēna carācarāṇām
divyaṃ padaṃ yatra didēsa rāmaḥ || 18.65 ||

tamālaśaṇḍaistamasēva dṛṣṭaiḥ
vāmētarō vāmavilōcanē naḥ |
vasundharākuntalakānticōraiḥ
kāntairasau bhāti kalindaśailaḥ || 18.66 ||

divākarēṇātra bilēṣu nūnaṃ
bandīkṛtānām bahulakṣapāṇām |
chāyāviśēṣaiḥ pracitaistadarhām
āpyāyanāmāracayanti vṛkṣāḥ || 18.67 ||

itaḥ prabhūtāt piturāvrajanī
kālindyasau kāliyadōṣamuktā |
samētya sakhyēva surasravantya
saritpatiṃ śuddhimatī prayāti || 18.68 ||

svamūlaśailasya vibhāti śṛṅgē
dhātūparaktē savituḥ sutēyam |
mahāvarāhasya mahīva pūrvaṃ
daṃṣṭrāṅkurē dānavaśōṇitāṅkē || 18.69 ||

yamasvasustanvi yathārthanāmā
mānyā samīpē madhurā vibhāti |
suparvaṇām yatra sabhām sudharmām
bhūmērahaṃ bhūṣaṇatāmanaiṣam || 18.70 ||

pibatyasau paścimadakṣiṇāsām
nūnaṃ khagēśō'yamanūnavēgaḥ |

vilōkitānāmiha na vyavasthā

nēdīyasāṃ dēvi davīyasāṃ vā || 18.71 ||

trayīmayastanvi tavaupavāhyaḥ

kālakramādāpatatō dharanyāḥ |

sāmābhirāmadhvanibhiḥ samantāt

pakṣānilairmārjayatīva dōṣān || 18.72 ||

ā paścimādambunidhēravandhyā

śaratprasūtaiḥ kṣitirasya sasyaiḥ |

divaukasāṃ darśitabhāgadhēyā

diśatyasau lōcanadiṣṭavṛddhim || 18.73 ||

saritpravāhairvyatikīryamāṇaiḥ

saṅkalpayōnēriva śilpabhēdaiḥ |

paśya priyē tvaṃ parivṛtya kiñcit

divyōpamān jānapadān viśēṣān || 18.74 ||

tavaiṣa jīrṇaścalayan purastāt

vidyunmayiṃ vētralatāṃ pratanvīm |

bibharti śuddhō dhṛtakañcukaśrīḥ

prāyaḥ pratihārapadaṃ payōdaḥ || 18.75 ||

ādāya śālistabakānadūrāt

prāptā śukaśrēṇirasau vibhāti |

tvadāgamaprītaśaratprayuktā

vaihāyasī vandanamālikēva || 18.76 ||

āraktaphullairaravindinīnāṃ

sūnairamī nūtanasūryakalpaiḥ |

tvatkāntimādhvīmanubhūya raktaiḥ
nētrairivābhānti samudradārāḥ || 18.77 ||

karēṇukābhiḥ saha gāhamānāḥ
payah prasannaṃ śaradāpagānām |
amī nimīlannayanāḥ kapōlaiḥ
āvirmadairāvilayanti nāgāḥ || 18.78 ||

sa ēṣa saptacchadarēṇujālaiḥ
krīḍannivālimpati gandhavāhaḥ |
vanyadvipānāṃ vrajatāṃ pratīpaṃ
madapravāhairmalinān kapōlān || 18.79 ||

abhinnavarṇā gṛhiṇīva bhavyā
vēlāṭavī vārinidhērvibhāti |
nityānubhūtāmapi navyabuddhyā
rasairasau nirviśatīva hṛṣyan || 18.80 ||

taraṅgavēgāttaralāmbudhārī
gṛhṇātyasau gāruḍaratnavarṇaḥ |
vasundharāvāriruhasya pārśvē
siddhodayāṃ śyāmala patraśōbhām || 18.81 ||

vibhāti paryantamahī payōdhēḥ
phēnairasau vīcikaraprakīrṇaiḥ |
abhyarcitānāṃ tridaśātithīnām
āhārasēṣairiva paryudastaiḥ || 18.82 ||

pravālavahnau paridīpyamānē
muñcantlyasau mauktikalājavarṣam |

amuṣya vėlā dhṛtavēpathustē
vaivāhikīṃ smārayati sma vėlām || 18.83 ||

svasambhavaṃ samprati pārijātaṃ
dṛṣṭvā ciraprōṣitasannivṛttam |
āliṅganārthīva taraṅgahastān
āvirmaṇīnunnamayatyudanvān || 18.84 ||

ahīndraniśvāsamarutpraṇunnaiḥ
āvartasambhēdibhirēṣa phēnaiḥ |
upāyanaṃ ditsurivāmbudhistē
muktātapatrāṇi muhuḥ prasūtē || 18.85 ||

vėlācalādarbhakapañcavaktrān
vihaṅgapātēna jighṛkṣamāṇān |
nimajjanōnmajjanavēgabhūmnā
mātaṅgayādāṃsi vilōbhayanti || 18.86 ||

pravālamuktāmaṇibhiḥ pradiṣṭaiḥ
pratyāhṛtaiḥ patrolatāṅkurādyaiḥ |
anyōnyabhūṣāparivṛttililām
karōtyasau tīrabhuvā payōdhiḥ || 18.87 ||

varṇaṃ mahānīlamaniprakāśaiḥ
smitadyutiṃ mauktikacandrikābhiḥ |
bimbādharmaṃ vidrumabhaṅgabhēdaiḥ
vyanaktyasau tanvi tavāmburāśiḥ || 18.88 ||

vivrṇvatī bāḍabavahnidīptiṃ
vidyōtatē vidrumapaṅktirēṣā |

dēvēna sampīḍitayōstridhāmnā
daityēndrayōrāntraparamparēva || 18.89 ||

mahāvarāhasya khurādrighātaiḥ
kṣuṇṇaḥ praviddhō raghuvīrabāṇaiḥ |
viśaṃsthuladvīpatayōpalakṣyaiḥ
vīravraṇairēṣa vibhāti rūḍhaiḥ || 18.90 ||

sambhṛtya tōyaṃ sahasōjjihānān
sēndrāyudhān paśya ghanān sanādān |
udanvatā durjayamantarikṣaṃ
jētum pravṛttāniva tasya putrān || 18.91 ||

apāṃ taraṅgairayamantaraṅgaiḥ
āplāvaiṣyaṃ samayē dharitrīm |
samīnayūdhasanutē sarasvān
sannāhagandhīni gatāgatāni || 18.92 ||

asau paraprēmapadaṃ svabhāvāt
āpūryamāṇō mahatā rasēna |
ātmēva dṛṣṭaḥ sahasā prajānām
adarśanēcchāmitarēṣu dattē || 18.93 ||

garutmataḥ kampitadivyaṃvṛkṣaṃ
pakṣānilaṃ pātumupētya nāgāḥ |
vitanvatē'bālamaṇiprakāśaiḥ
asūryabālātapamantarikṣam || 18.94 ||

marudbhirāghūrṇitasādrināgaiḥ
vēgōdbhavairasya vimathyamānaḥ |

utkṣiptaśaṅkhaprakarāpadēśāt

bhūyaḥ sudhāmudgiratīva sindhuḥ || 18.95 ||

dōdhūyamānaṃ vividhōrmīyōgāt

chāyāgarutmantamavēkṣya bhītāḥ |

āvartaśailīmabhinētumiccha -

ntyāṅgairamī kuṇḍalitairbhujāṅgāḥ || 18.96 ||

saphēnahāsō jaṭilaḥ pravālaiḥ

udvartayannūrmibhujairbhujāṅgān |

viḍambayatyēṣa nisargabhīmaḥ

kasyāpi kalpāntanaṭasya līlām || 18.97 ||

aśēṣataḥ sō'yamacintyabhūmā

kumbhīkumārēṇa nipītavāntaḥ |

siṣṇāsaya sampatatō'pi drṣṭvā

dvijādhipān vēpata ityavaimi || 18.98 ||

pradarśitātmabhramaṇēna nūnaṃ

pratyāyitāṃ mandaranartakēna |

savyāpasavyairbhramaṇaistarasvī

ramyāmasau puṣyati rāsalīlām || 18.99 ||

taistairasau nirmathitō vidhūtaḥ

saṃkṣōbhitō bandhanapīdanādyaiḥ |

prasādagāmbhīryanidhiḥ prathimnā

kṣamānvayaṃ nōjjhati śītalātmā || 18.100 ||

vimathya viśrāṇitamētadīyaṃ

daityadviṣā dēvi marutvadādyāḥ |

sāraṃ pibantastridaśāḥ kadā'pi
drāghīyasīm nānubhavanti nidrām || 18.101 ||

kalatravantam puruṣam purāṇam
kapālinam candrakalāvataṃsam |
airāvatādyaiḥ pracitānakārṣīt
vaimānikānēṣa mahāvadānyaḥ || 18.102 ||

idaṃ jagaddarśitatāratamyam
yadbhrūlatālāsyavisēṣanighnam |
prajāpatīnām janānīmajanyām
tāmēṣa dēvīmanaghāmasūta || 18.103 ||

varāya dattvā niravadyayūnē
kanyāmasau kaustubhayautakaṃ ca |
mahōtsavē vāhanabhōjanādyaiḥ
ānarca dēvānitarān yathārham || 18.104 ||

jagantyaśēṣāṇi yadēkadēṣē
paryaṅkatām tasya gataḥ prathimnā |
alaṅghanīyam mahimānamanyaiḥ
bhajatyasau bhāvitaśēṣabhāvaḥ || 18.105 ||

anarghamādyam harinīlaratnam
lakṣmīdrśā nityanidarśanīyam |
nabhaḥpraticchandānibhēna nūnam
antargatam vyañjayati svadhāmnā || 18.106 ||

madhudviṣō varṇamuṣām maṇinām
trāsavyapāyē'pi tirōhitānām |

udantamākhyātumivōrmimālī

karānasau karṣati vīcīhastaiḥ || 18.107 ||

paśyāmi sauhārdavatāṃ tavākṣṇā

taraṅganīmṇōnnatalaṅghanēna |

udvartitānāṃ mahasāṃ maṇīnām

ūrdhvaṃ prasarpantamivōrmimantam || 18.108 ||

anvēṣayan ditsitadakṣiṇō'ham

ācāryasāndīpinisūnu vṛttam |

āviṣṭasaṅkhāsurasannivēśaṃ

prāñcaṃ mahāsaṅkhamihānvavindam || 18.109 ||

yādōnidhānē yadurājadhānyāḥ

samprāptayē sēturihōpakḷptaḥ |

rāmēṇa sītāpatinā nibaddhē

laṅkāpathē lāghavamādadhāti || 18.110 ||

amūni kailāsanībhānyadūrāt

siddhāṅganāsēvyalatāgrhāṇi |

puṇyāni satyē pulināni sindhōḥ

cirēṇa drṣṭiṃ caritārthayanti || 18.111 ||

taṭapradēsēṣu taraṅgahastaiḥ

prasārayan samprati phēnapaṅktīḥ |

sabhājanārthaṃ tanutē bhavatyāḥ

prāyaḥ padanyāsapaṭīmudanvān || 18.112 ||

vilaṅghayan vyōmapathēna sindhuṃ

tvaddarśanē dīptakutūhalānām |

rathastavāsau tvarayā'tisētē
manōrathaṃ viṣṇupadīvadhūnām || 18.113 ||

suradrumastvadvirahālasānām
tavāgamaṃ sūcayituṃ sakhīnām |
madhuvratīnām madhuraiḥ praṇādaiḥ
priyaṃvadaṃ prēṣayatīva gandham || 18.114 ||

vijitya saṅkhyē narakam sanākam
pratyāgataṃ mām pratigantukāmāḥ |
paurāḥ praharṣōpanataiḥ praṇādaiḥ
ambhōnidhērantarayanti ghōṣān || 18.115 ||

vidhāya tārksyaṃ gaganābdhipōtam
sārdham mayā dēvi samāvrajanīm |
pratyudgatēva pratibhāti bhavyā
dūrādiyaṃ dvāravatī purī tvām || 18.116 ||

nibaddhajaitradhvajapaṅktiramyā
puṣpairasau pūjitarājamārgā |
sadāmajāmbūnadatōraṇaśrīḥ
saudhatviṣā sūcayatīva harṣam || 18.117 ||

padē parasminniva nityamasyām
śuddhēna sattvēna vibhūṣitāyām |
dharmasya vāsāḥ prathitāḥ pṛthivyām
saritpatau gōṣpadavadbhavanti || 18.118 ||

svaraśminiṣpāditasūryabhēdām
arcirmukhairaṅcitabhavyabhāgām |

nivr̥ttidharmē niyatasthitīnām
 naiḥ śrēyasīm paddhatimāhurēnām || 18.119 ||

saudhōparuddhatridivāvakāśām
 chāyāsamākrāntabhujāṅgalōkām |
 purīmimām bhūṣitasindhumadhyām
 kutrasthitām vētsi kutōmukhām vā || 18.120 ||

udanvatā khātavatī samantāt
 ayatnavaprāyitatuṅgavēlā |
 na śakyatē sātyakinā sanāthā
 nāthaiḥ surāṅāmapi jētumēṣā || 18.121 ||

prākāracakraṃ yadurājadhānyāḥ
 paśyaitaduttuṅgamasūryalaṅghyam |
 yadbhāvamēvaṃ bhajatē yathārthaṃ
 saṅkōcamṛcchanniva cakrasāilaḥ || 18.122 ||

nirmuktaśēṣōraganirviśēṣaiḥ
 nikētanairunnamitāntarikṣam |
 udagrātāladhvajamētadagrē
 sīmāntaraṃ sīrabhṛtō gurōrnaḥ || 18.123 ||

abhaumasambhāvyavibhūtiyōgaṃ
 haimaṃ suratnairacirōpanītaiḥ |
 anuttamāduttaramāryadhāmnaḥ
 khyātaṃ tvayā gēhamidaṃ madīyam || 18.124 ||

pratīkṣamāṅānadhicandraśālaṃ
 paśya tvayā śikṣitacārulāsyān |

tvatkēśahastasvajanaīḥ kalāpaiḥ
gōpānasīśchādayatō mayūrān || 18.125 ||

āhārabhēdairucitairbhavatyā
saṃrakṣitānāṃ tanayābhimānāt |
śṛṇu tvadālōkanatarṣabhājāṃ
prajalpitaṃ pañjaraśārikāṇām || 18.126 ||

sīmantamuktāmaṇisannikarṣāt
prasūticitrīkṛtaśuktiramyāḥ |
amī purastādbhavatīsakhīnām
antarmudāmañjalayaḥ svadantē || 18.127 ||

māyādhikēna vidhinā manasēva sṛṣṭaiḥ
ābhāti yādavaḡṛhairanaghā purīyam |
nābhāganāhuṣanalādinarādhipānām
ājānasampadavalēpamivādadhānaiḥ || 18.128 ||

nityaṃ dhanēśanagarīṃ nidhibhiḥ prabhūtām
ākhaṇḍalēna mahitāmamarāvatiṃ ca |
pratyēkadhāmavibhavaiḥ paribhūya drptā
saudhairiyaṃ prahasatīva sudhāvadātaiḥ || 18.129 ||

ityālapantamatha tārksyarathēna kṛṣṇaṃ
hēmādriṇā haritaśailamivōpanītam |
paurāḥ samīkṣya muditāḥ saha vallabhābhiḥ
padmāvṛtāṃ divamakurvata drṣṭipātaiḥ || 18.130 ||

pratyudgatapriyasakhījanadattahastāṃ
satyāṃ trayīmayarathādavatārayiṣyan |

nāthastadā nagaramadhyanaḥ pradēśāt
 āsīdati sma nijasaudhasamīparathyām || 18.131 ||

vyatikaritasuvēlāṃ viśvakarmaprasūtiṃ
 lavaṇajaladhiguptāmāpa laṅkānivānyām |
 dhanapatibahumānyāṃ dharmasēturyadūnāṃ
 duradhigamasamīpāṃ dvārakāṃ rājadhānīm || 18.132 ||

vijayinamupayātaṃ vīksya satyāsahāyaṃ
 vyatanuta muditēva dvārakā vandikṛtyam |
 amaratarusamīraiḥ prēṣitairāhṛtānām
 upavanamadhupānāmunmadānāṃ praṇādaiḥ || 18.133 ||

stutiśatamukharābhiḥ svarganētuḥ sa jētā
 savinayamanuyātaḥ satyabhāmāsakhībhiḥ |
 nijamagamadagāraṃ nirviśan prēyasīnām
 smaraśaraśayitānāṃ mandamabhyutthitāni || 18.134 ||

abhigatamuṣayā tadā'niruddham
 balitanayēna balīyasā niruddham |
 yadupariṣadi sarvalōkadarśī
 kalaharuciḥ kathayāmbabhūva yōgī || 18.135 ||

bāṇābhikhyāṃ balisutamathō
 baddhabandhuṃ jigīṣuḥ
 sēnōtthānaṃ sumahati purē
 śvastanaṃ ghōṣayitvā |
 cintārūḍhatribhuvanahitaś -
 cintanīyō munīnām

*vāsāgāraṃ prabhuradhigatō
vāsatēyīṃ nināya || 18.136 ||*

*|| iti śrīkavitārkkikaśiṃhasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
yādavābhyudayē mahākāvyaē aṣṭādaśaḥ sargaḥ ||
kavitārkkikaśiṃhāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||*